

סיפורים מתורגמים

תוכן הענינים

- הסיפורים:
מהו כחול
המשורר והאישה עם הפרה
- ניתוח ספרותי של הסיפורים
- שאלות לעיון ולמחשבה לכל סיפור
- עבודה בכתב

מהו כחול? וראלף ל. פין

אותם הימים, שבהם הפכתי מנער לבחור, היה מסתובב איזה אדם בחוצות הרובע המזרחי של לונדון.

סומא היה, מיום היוולדו עיוור הוא, אמרו הבריות וקראו לו בשם פט הסומא. ברנש מוזר במקצת היה אותו סומא, גבה קומה ונוקשה, שערותיו אפורות ומתולתלות וחוטם רומאי מחוטב מעל לשפתיים עבות, הנפולות קימעה, גם זקן לבן וארוך ירד ונשתלשל מפניו ועד חזהו. אם ליופי-רחוק היה מתמונה מצוירת בצבע-שמן. אבל משהו אצילי וטראגי היה בתווי פניו המוזרות. לעתים רחוקות היה מחייך, והבריות כינהו בשם פט החייכן, זקוף קומה ונוקשה היה עומד ומתבונן בעולם מבעד לעיניו הסומות, היה חודש ינואר, תפסה הרוח בזקנו ונשתעשעה בו, כשהוא עומד כך ליד הכניסה לתחנת אולדגייט, נשען על מקלו והרוח נופפת בזקנו המדובלל.

פט סומא היה אבל לא נראה כאחד סומא, או כמי שאבדה לו דרכו, רגיל בעמידתו נראה וטראגי מאד, רק כך ותו לא.

יום אחד עברתי על פניו והוא אחז בזרועי ודיבר אלי בפעם הראשונה.

מה השעה נערי? שאל.

"עשרים רגעים לשתיים עשרה, וכיצד זה ידעת שנער אני?"

"הכרתי במצעד רגליך", השיב

"ובכן טעית, לא נער אלא בחור אני", אמרתי לו.

"בערך כבן שמונה עשרה אתה", אמר

"למה אינך מופיע על הבמה כגון ניקלאס איש הפלאים: שומע הכל, יודע הכל ורואה הכל" משאמרתי זאת ביקשתי לנשוד לשוני בפי.

"הא, כיצד? שאל עיוור אני לא? וקולו היה דק, מוסיקאלי כקול שברי קרח בכוס גביש.

"אבל נראה לי שאתה יודע די והותר אודותי" אמרתי.

"מצעדך נשימתך וקולך, מגלים אותך לי" אמר כשהוא מניח את ידיו המגוידות על כתפי, כמבקש לחוש בהם, "משקלך כששים ושלושה קילו" אמר.

"שישים ושישה" ! מיהרתי להשיב

"וכה אתה?"

כן, נכון כהה שער אני...מנין לך?

"קולך כהה" השיב.

"מה כוונתך? בהירי שער, שחורי שער ואדומי שער אין להם קולות כצבע שערם.

"כזאת אין אני יכול לדעת"

"אבל הן אמרת שקול כהה לי?"

"נתכוונתי לכובד אמר "קול שהוא עמוק ומונמך...והרי זה כהה לא כן?"

"לא! קראתי בשמחה על שיכול אני ללמדו משהו, שאין הוא יודע "כהה הוא מי ששערו שחור או מי שעורו שחור".

"מהו שחור" שאל

"ההפך מלבן" החזרתי

"וימהו לבן,? שאל

"חדל נא מלמתוח אותי", אמרתי

"אל נא תכעס נערי" אמר בקול מחייך, איני יודע שחור ולבן מה הם? איני יודע מה הוא היפוכו של

מה? איני יודע...

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

"ובכן אמרתי שחור הוא גוון... צבע מעין כחול כהה : כן, כחול כהה מאד - זהו שחור"

"ומהו כחול?" שאל, כן, כך פשוט שאל: מהו כחול?

"כחול הוא מין...מין...ולא המשכתי, מה תועלת, אם אבאר מהו כחול, אם ישוב וישאל " ומהו

אדום, או צהוב, או וורוד?

מה אתה רואה? שאלתי

"לא כלום" השיב, בשקט אמר זאת, במין הסתייגות שבפילוסופיה, אבל הפאתוס שבקולו העלה

דמעות בעיני, וכמבקש להבליג על ריגשותי פניתי אליו בכעס מעושה: " זאת יודע אני, אולם מה

צבעו של אותו כתם, שעומד תדיר מול עיניך?"

צער הייתי ועקשן

"איני יודע" השיב בנחת, איני יודע פירושה של ראייה מפני שמעולם לא ראיתי, כך נולדתי נערי.

נדמה לי שכך טוב לי, איני יכול לשער, כיצד טוב יותר לבני אדם שחוננו בראייה, מה הן עיניים? "

"אנשים רואים בעיניהם"

"מה היא ראייה?"

"להתבונן אמרתי, להתבונן לראות – בתים חשמליות, סוסים ועגלות, ומכוניות. פיסות נייר

מתעופפות ברוח. בתים, ארובות ערפל כהה, סדקים במדרכת הרחוב, השמש, אור זהוב בהיר: הירח

, ירח זורח על פני התימזה ואורו המשתקף במים ירוקים כהים- מים שוטפים ונעים במהירות,

וספינות, סירות וספינות לרוב עם מפרשים לבנים ואדומים בשקיעה. מפרשים גדולים וקטנים

וחבלי התורן העולים ויורדים. והשמים כחולים ואפורים וסוערים, או מאדימים באודם ענני השחר,

המבקיע עם בוקר. נשים ההולכות לשוק, פעוטות זוחלים על ארבע, בני אדם המנמנמים על

הספסלים בגנים, כלבים המשתעשעים על הדשא, קיר לבנים, לבנים אדומות לנוכח עצי נוי ירוקים.

יש מינים ממינים שונים של ירוק: עשב ירוק, הגוון הירוק של השמיים, הים והמים, צבעו הירוק

של המשי, של הבד ושל הצמר. וצבעים אחרים: צהוב וזהוב, ועין האגס והתפוח, צבעים וגוונים בלי

סוף: של פרחים וירקות ופירות לכל גווני גוניהם ...

"המשך, המשך, אנא הוסף לספר לי " קרא הוא "איני יודע מה אתה סח?" אולם דבריך נשמעים

נפלאים כל כך, אין אתה נער רגיל, בני יש בדך הרבה מתכונות המשורר, אנא המשך לספר לי...."

"כיצד אמשיך ואתה אינך מבין לדברי, כן, עכשיו ברור לי הדבר, אינך מבין לכל הדברים האלה."

"השתדל נא ובארם לפני, בני אמר אנא התאמץ נא...."

"ניחא אמרתי, "הנה עניבתי הכחולה"

היכן? שאל

"כאן"

נתתי לו את העניבה והוא אחז בה וגידי ידו נתבלטו עליה כגבעות ארגמן, על רקע לבן שלגי,

נתמלאתי עצבות למראה ידו המגויידת.

"כן אמר עתה מבין אני: נעים משיי וחלק זהו כחול, זהו כחול? נכון ועכשיו אדום

"כעגבנייה " אמרתי

"בוודאי קרא בשמחה "בוודאי, רך סגלגל, חלקלק ועסיסי- זהו אדום. אנא המשך ומהו צהוב?"

"השמש" אמרתי

"אה, כן חם, לוחט, נעים לעצמות היבשות, נוסך בדך הרגשה טובה וחמימה [יתכן שקלע למטרה

הפעם] ולבן? שאל.

"זקנד" עניתי

הוא חש בידו בזקנו הרך ואמר " אני חושב שגם את הלבן אני מבין...."

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

"מה מבין אתה? קראתי, אינך מבין דבר, האדום יתכן בפרחים, על גגות הבתים, על כריכות הספרים ובכל מקום, ולא רק בעגבניות. ולבן הוא צבע האור הנוגה אלינו מן הרובע הדרומי בקצה התימזה, וצהוב הוא צבעה של פרח הנוריה, או צבעו של סיני, אפילו. וכחול הוא כדמדומי הערב, וירוק יש בו מין הקרירות, וורוד... אבל מה התועלת? למה לבאר לך כל אלה?

"אל נא באפך, בני", אמר בלחישה "אל נא תצער נפשך בגללי איני חסר דבר בני, באמת. לעיתים אפילו משתתף אני בצערם של הבריות בעלות אלו העיניים, שכל כך הרבה אני שומע בשבחן, יכול אני להרגיש ולמשש, אתם אינכם יודעים אף מחצית מרגש השמחה, שבא מן המישוש. לחוש בחלקת אותו משי שהזכרת ואותה קטיפה – יודע אני קטיפה מהי, חומה היא, הלא?

ותחושת הסיבים הדקים מן הדקים...אלה שעל ענבי הבר, חש אני בכל סיב וסיב מהם. ותחושת הקרירות של עור, והקור החודר של מים קפואים, הפשרתו הענוגה של השלג בחום השמש ותחושת חפצים קשים וחפצים רכים, דברים שהם קרים ודברים שהם חמים, מגע היד ורוד פניו של ילד.... ומריח אני לא כמותכם בעלי העיניים, מריח אני כל ריח וריח לחוד, מבחין אני בין פרח אחד למשנהו בדיוק כמוך, בני, בלי גוונים וצבעים, ומכיר אני את הערב ואת הבוקר לכל מסתוריהם, איני חסר דבר בני.

והזמן אינו נחשב בעיני, מה לי ולמחוגי השעון? ובני האדם נראים תמיד שווים לעיני הסומות, הם גדלים, אולם גם כשהם גדלים אין הם משתנים לעולם. נפלאים הם בני האדם, יפים ונפלאים בני, איני צריך לראותם כדי להכיר בהם שהם יפים. זיקנה וכיעור הא? מה היא זיקנה? מהו כיעור? אין הם נוגעים בי כמו בכם, הרואים לעיניים עם חוש המישוש וחוש הריח וכשאיני יודע פירושו של זמן מהו, איני חסר דבר, בני, אל נא תצטער בגיני, ותודה לך על סבלנותך לעמוד ולשמוע לכל שאלותי התפילות, יופי הו, כמה אוהב אני את היופי!...

"שלום לך" אמרתי ונפנית ללכת.

"להתראות", אמר כאילו חונן בעיניים לראות.

הלכתי לי, הלכתי ולא שבתי לדבר עמו שנים, וכשהייתי רואה אותו עומד על יד הכניסה לתחנת אולדגייט, הייתי ממחרת לחצות את הרחוב ולעבור לצדו השני, מאז דיברתי אליו נכנסה בי ההרגשה, כאילו הייתי ילד בן ארבע, שאבד לו צעצועו האהוב עליו, לא אהבתי הרגשה זו וכמו הכאיבה לי עמוק בחובי.

לאחר שנים ראיתי שוב, לא מזמן רב היה זה, לאחר אחת מהפצצות האוויר, שפגעו קשה ברובע המזרחי של לונדון, שמחתי לראותו, וביחד שמחתי על שיצא שלם מאותה הפצצה, חלק מן הרובע המזרחי היה אובד לה ללונדון אילו היה אובד לה פט הסומא, אותו חלק שהוא אופייני יותר לרובע המזרחי, על טיפוסיו החביבים, האצילות הדלילה, ההרגשה שבו, החיים הפועמים בו מאשר בכל אותם בתי דירה אכולי-המק שנהרסו בהפצצת האויב.

ואתמול ראיתי שוב, כדרכו עמד ליד הכניסה לתחנת אולדגייט והרוח משתעשעת בזקנו, עמד והתבונן ישר לתוך פני העולם, ישר לתוך פני העולם עמד והסתכל מבעד לעיניו הסומות כשהוא מחייך לו באותו חיוך הדר, נשגב, חיוך המלכים שלו.

והרהרתי בנפשי, כיצד? כיצד יכול הוא לחייך בלי לדעת את יפי הצבע והצורה והמבנה? לא, חיוך של בר מינן הוא זה, ללא טעם וללא חיים, שפירושו אפס.

מהו כחול? שאל, וחייך, כן, חייך...

ערך מרכזי

בעטיפה החיצונית, יש צבעים ומראות
ופרחים זהובים ושמיים תכולים
ושפת ים וקני סוף וברבורים...
אך, בגרעין הפנימי [גם למי שענינו כהות]
מצויים – רגשות נעלים
המובילים למחוזות זכים, טהורים.

שאלות לניתוח ולעיון-

בסיפור קצר זה נעשה שימוש "בטכניקת הזימונים" [פגישות מקריות המביאות עמן התפתחויות שאינן מתחייבות מהשתלשלות הגיונית של העלילה] והם מעוררים רושם עז.

1. תאר שני זימונים מן הסיפור "מהו כחול" וכתוב מהו האפקט הדרמטי שנוצר על פיהם.
2. בעלילה זו אירועים חיצוניים [התרחשות פעילה של הדמות] ואירועים פנימיים [התרחשות בנפשה של הדמות] הדגם מן הסיפור אירוע חיצוני ואירוע פנימי.
3. מה ידוע לך על דרך הפתיחה ועל דרך הסיום בסיפור מהו כחול?
4. המידע הנדרש לסיפור זה נמסר ברובו על ידי הדמויות בעצמן, כתוב מה התחדש לך על אישיותו של פט ומה על אישיותו של הנער-בחור המספר? [אפיון עקיף]
5. כיצד תגדיר דעתו של המספר על פט לפני הפגישה, במהלך הפגישה ואחרי הפגישה?
6. מה תרומתו של מוטיב החיוך להבנת העלילה?
7. מהם דפוסי ההתנהגות של שתי הדמויות המרכזיות כתוב שתי תכונות מרכזיות לכל דמות.
8. הדיאלוג בין שתי הדמויות המרכזיות מבליט מאבק בין "קוצר רוח" לאורך רוח" הדגם משפטים המדגישים זאת וכתוב מהו הלקח לחיים שלמדת משיח זה?
9. תאר סוג עיוורון שאינו פיסי והקבל אליו תובנות המועלות בסיפור זה.
10. כתוב שלושה סממנים דרמטיים או מעוררי מתח המועלים בסיפור.

האשה עם הפרה \ י.פ. ינסן

י.פ. ינסן [1873] סופר דני תיאר בשורה ארוכה של סיפורים, נושאים שונים. עבר ארצות וימים ותיאר את חיי הכרך באמריקה וכו', מצוינים סיפוריו הקטנים, שבה ניתן לראות אחד מהם, על חיי האיכרים במחוז הולדתו.

בפאלפזונד היה יום השוק, על המגרש במקום שמוכרים את הבקר, עמדו אישה זקנה ופרתה היחידה, האישה מרת אנה, עמדה קצת מן הצד לא ידעתי אם מתוך ענוותנות יתירה פרשה האישה הצידה, או להיפך כדי שתיראה משם, מן המקום הריק מאדם, לעיני האנשים העוברים ושבים בשוק.

מטפחת ראשה ירדה לה על מצחה, תריס בפני קרני השמש הלוהטות. היא עמדה במנוחה וסרגה פוזמק ארוך מאד, שהיה צרור ומקופל יפה. לבושה הייתה על פי טעם ישן נושן. גלימה של תכלת כהה, שריחו של דור הצובעים עדיין נודף ממנה ומטפחת סרוגה וחומה קשורה לה, המטפחת דהתה כבר כליל והייתה מליאה קמטים קמטים, סימן שהייתה גנוזה זמן הרבה בארגז.

הסוליות של סנדלי העץ דקים היו מרוב פסיעה והליכה ברגל, אך הסנדלים מצוחצחים היו למדי. מלבד ארבע מחטי הסריגה, שידיה, ידי זקנה נובלות, היו עובדות בהן בשקידה הייתה עוד מחט אחת התקועה לה בשערותיה המכסיפות, אוזנה האחת הייתה נטויה כלפי השוק, שמשם עלה ובא אליה קול נגינה.

התבוננה גם אל הבריות הנדחקים ובאים לרגעים אל מגרש הבקר, שאון והמולה היו מנסרים בחללו של השוק, צהלת סוסים אבירה הגיעה משוק הסוסים ומן החוף עלה קול המונם של חיי הנמל הסואנים משק של סירות ודוגיות עם קול המוקיון, המכריז ברעש של תופים חומים. היא עמדה שוקטת בחמה וסורגת את פוזמקה, על ידה הפרה וראשה נוגע כמעט בזרועה. כריסה בלטה ורגליה שרועות.

לעסה בפיה והעלתה גירה, הפרה לא הייתה צעירה לימים, אך טובת מראה בריאת בשר ומפוטמת כל צרכה.

גבה היה מוגבה במקצת, אך שאר גופה בריא ושלם והקרניים הנאות השחורות והלבנות למחצה לא היו בעלות חוליות מרובות.

עמדה ולעסה לרגעים כשמלתעותיה זעות אט הנה והנה ועיניה לחות ומזהירות. ומשבלעה את מאכלה, הפנתה את ראשה והתבוננה רגע מסביב, ושוב עמדה בצוואר שוקט, לועסת ומעלה גירה, והריר נוזל חרש מפיה הרחב ובשאפה רוח, היו מעיה הומים ושוקקים בקרבה כקול העוגב המלא והרווה.

הייתה זאת פרה בריאה, מלאת חיים ובעצם ימי בגרותה, כל קורות חייה כבר היו מאחריה, הקימה ולדות הרבה, בלי שתהא רואה אותם בעיניה ומלקקת את עורם הרך בלשונה.

והייתה סמוכה על אבוס בעליה ונותנת את חלבה באמונה.

וכך היא עומדת פה ולועסת, כשם שרגילה היא לעשות כן בכל מקום, מסמרת לרגעים את קצה זנבה, מצליפה ומבריחה בו את הזבובים הצרים עליה, רצועת ריתמה מבריקה תלויה על קרנה האחת נראה שאים בדעת הפרה הנאה לברוח, או לעשות דבר מה יוצא מגדר הרגיל.

הפרומביה כיהה ובלויה מיושן, ואין לה לא מתג ולא חת, אין צורך לשים חת באף פרתה של אנה, עתה תלוי חבל חדש על צווארה, לא אותו החבל הישן, הדק והמחובר מחבלים קטנים, שהיא יוצאת בו תמיד אל המרעה. לא. ביקשה אנה הפעם לנהוג הידור בפרתה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

אכן הייתה הפרה טובה גם לשחיטה, ועל כן לא ארכה השעה ואיש בא וניגש אל הצמד, נתן עין בוחנת בפרה ונעץ את ראשי אצבעותיו בעור בשרה הרך, הפרה הרתיעה קצת אחורנית, בלי להתרעם על האיש.

"מה מחיר הפרה?" שאל, ועינו הבוחנת עוברת מן הפרה אל אנה, אנה הוסיפה לסרוג את פוזמקה. "אין אני מוכרת את הפרה" השיבה, וכאומרת לסיים את השיחה בנימוס. הניחה את המחטים והעבירה את ידה על מצחה, האיש הלך, אך היפנה לרגעים את ראשו אל הפרה הנאה והמשובחת. כעבור רגע קל וקצב בא, בעל צורה ופנים מגולות וחלקות, ניפנף בקנה הפרח שבידו לנוכח קרני הפרה והחליק בידו השנייה על עורה.

"מה מחיר הפרה?"

הזקינה העיפה תחילה עין אל הפרה, שהנידה את ריסי עיניה מפחד יד הקצב המנפנת, ואחרי כן הגביהה את ראשה למעלה, כאילו צפתה וראתה דבר מה חשוב במרחק, וכרגע אמרה:

"אין אני מוכרת את פרת"

הקצב הלך ממנה, הלך והתרחק בסודרו המכוסה כתמי דם כהים, הוא הלך ואיש אחר בא, אנא רק ניענעה בראשה: "אין אני מוכרת"

פני אנשים רבים השיבה אנה ריקם בתשובה הקצרה הזאת ומיד יצא שמה בשוק והאנשים משתאים לה.

ורק אחד מאנשי השוק, שליבו הלך שבי אחרי הפרה הנאה, לא חס על כבודו וניגש אליה בשנייה, הוא הציע לפניה מחיר רב בעד הפרה, הזקינה השיבה ריקם את פניו, לא קולה הרעיד קצת, אך דבריה נאמרו בהחלטה.

כלום מכרת את הפרה לאיש? – שאל

"לא, לא מכרתיה"

"אם כן, למה את עומדת פה?"

הזקינה הורידה ראשה והוסיפה לסרוג את הפוזמק

"אבל הגידי נא לי, למה את עומדת פה עם הפרה? שאל שנית ברוגזה כלשהי, "או אולי אין זו פרת?"

"א מה זאת עלתה על דעתך. שלי היא, בוודאי שלי הפרה" ואנה הוסיפה ואמרה, שהיא

טיפחה וגידלה את הפרה בעצם ידה, "כן, באמת" שנתה דבריה, כמתנצלת לפני אותו אדם, אך הלה הפסיקה באמצע,

"אבל למה את עומדת פה ומהתלת בבריות?"

אנה החרישה סרגה בעצבנות את פוזמקה, עיניה נתרוצצו הנה והלוך במבוכה והלה כועס ומתקצף:

"אבל, הגידי נא לי, למה באת הנה להתל בבריות?"

אנה חדלה לסרוג, הורידה את החבל מעל קרן הפרה והתכוננה ללכת, רגע הביטה בתום לב בפני אותו מתקצף, ואמרה בקול של בקשה.

"גלמודה היא הפרה, שוממה וגלמודה, בת יחידה היא לי ברפת, מתבודדת היא ואינה מהלכת עם שאר הפרות במרעה, כי הרחק בהרים משכני, על כן אמרתי

אוליכנה נא אל השוק, תבוא בין הפרות ותתרועע מעט, אוי לי, אוי לי, ואני חשבתי בלבי, שלא אהיה למפגע לאיש, וכך באתי עד הלום, אבל חלילה לי למכור את פרתי, עתה אשובה לי אל ביתי, כך, כך ואתכם הסליחה ורב שלום ותודה"

ערך מרכזי

חשוב לדאוג למלבוש מכובד ונאה
למנעלים חזקים ונוחים,
להטות צוואר כשהגו זקוף וגאה
ולצעוד צעדים בטוחים.
אך כל אלה סיפורי בדיות
אם אין דעתך מעורבת עם הבריות

שאלות לניתוח ולעיון

1. הסיפור "האישה עם הפרה" עשיר בפרטים אודות הדמויות, מה תורם ריבוי זה לעלילה ומהו תורם לערך המרכזי העולה ממנה?
2. סיפור זה עונה על ההגדרה "סיפור חוד", מהי הפואנטה ומהם הרמזים המטרימים המובילים אליה?
3. מה למדת על חיי האיכרים דרך סיפור זה?
4. תאר קווי האופי של האישה על פי התיאורים החיצוניים שלה, על פי התנהגותה ועל פי דבריה. [אפיון עקיף]
5. אלו ערכים מרכזיים לחיים למדת דרך דבריה של האישה בסיום הסיפור?
6. סיפור זה הוא סיפור ריאליסטי, נמק זאת על פי התנהגות הדמויות ועל פי העיצוב הלשוני הממעט במליצות והמחקה את שפת הדיבור הרווחת.
7. הדגם שתי דוגמאות ליסודות הומוריסטיים מן הסיפור וכתוב מהי תרומתם לעלילה?
8. "מוטיב הפוזמק" מה תרומתו להכרות עם הדמות המרכזית?
9. מרת אנה ופרתה מגלמים ניגודים של פשטות ועוני מול חשיבות והידור, הוכח זאת על פי הסיפור.
10. היכן נפגשת בחיים עם תופעה דומה להתנהגותה של מרת אנה, האם מדובר בתופעה חיובית או בתופעה שלילית?

המשורר א.ו. גונזלס

אין אני מתעניין הרבה ברבי-התהילה ובגדולי הפרסום, ומעולם לא סבלתי את התשוקה שלקו בה רבים כל כך, המבקשים ללחוץ ידם של רמי המעלה עלי אדמות. כל פעם שמציעים לי לפגוש אדם אחד, הגבוה משכמו ומעלה מחבריו, אם בדרגה ואם בהישגים אישיים, אני מבקש לעצמי התנצלות אדיבה, שתיתן לי אפשרות להימנע מן הכבוד הזה. כשהציע לי ידידי, דיגו טורה שייתן מכתב המלצה אל סאנטה אנה, סרבתי. אבל הפעם הזאת הייתה התנצלותי כנה, סאנטה אנה היה לא לבד משורר גדול, אלא גם דמות מרשימה והיה בכך כדי לשעשע אותי אילו ראיתי במצב בלה מזוקן אדם, שהרפתקאותיו היו ממש לאגדה – על כל פנים בספרד. אבל אני ידעתי, כי זקן האיש מאוד וחולה, וקשה היה לי להאמין שהדבר לא יהיה לו למפריע ולטורח לפגוש אדם בלתי מוכר לו, מחוץ לארץ.

אני נוטה לחשוב כי קאליסטו דה סאנטה אנה ראוי לשם הכבוד, שזכה לו בקרב העמים דוברי ספרדית, בימים ההם נישאו חרוזיו בפי כל אדם צעיר, וידידי היו מספרים ספורים לאין קץ על אורח חיו הפלאי, על נאומיו החוצבים להבות אש [הוא מדינאי ומשורר כאחד] ועל שכלו השנון. אבל כל זה קרה לפני שנים רבות, ואילו במשך רבע המאה האחרון חי דון קאליסטו חיי בדידות והתבודדות בעיר הולדתו אכיחה, לאחר שפרש בשאט נפש מעולם זה, שלא היה בידו מה להעניק לו עוד. כשהזכרתי שיש בדעתי לצאת לשם [שהיתי כשבוע – שבועיים בסיוויליה] לא בגללו, כי אם בגלל העירה האנדאלוזית הקטנה והחמודה, שקשרי זכרונות קירבוה ללבבי – הציע לי דיגו טורה את המלצתו זו. כי דון קאליסטו היה מרשה מזמן לזמן לסופרים צעירים לבקר אצלו והיה משוחח איתם באותו להט פנימי, שחישמל את מאזיניו בימי פסגת תהילתו.

- "איך הוא נראה עכשיו?" שאלתי

-נהדר

-יש לך תצלום שלו?

-מי ייתן והיה לי, הוא סרב להצטלם מיום שמלאו לו שלושים וחמש שנה. הוא אומר, שרצונו הוא שהדורות הבאים לא יכירו את מראהו אלא בצעירותו.

אודה ולא אבוש, כי מצאתי שהערה זו של גנדרנות נוגעת ללב לא במעט.

אבל אני סרבתי לקבל הצעתו של ידידי, הסתפקתי בזה, שקראתי עוד פעם את הפואימות המוכרות לי היטב, ואשר לשאר – מעדיף הייתי לשוטט דרך חירות ברחובות הדוממים והשוטפים שמש של אכיחה.

על כן הייתי במבוכת מה, כשקיבלתי בערב, שבו הגעתי לעיירה, אגרת קטנה מן האדם הגדול בעצמו. דיגו טורה כתב לו על ביקורי – [אמר באיגרת – וקורת רוח רבה אגרום לו, אם אבקר אצלו מחר בשעה אחת עשרה בבוקר. בנסיבות אלה – לא הייתה לי ברירה אלא להתייצב לפניו בביתו, בשעה המיועדת.

מלוני היה ברחבה העירונית, ובאותו בוקר אביב היתה בה ערנות – מה. אבל ברגע שיצאתי מתוכו, דומה היה עלי שאני משוטט בעיר עזובה וריקה מאדם

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

הרחובות הצרים והעקלקלים, לא נראתה בהם רגל אדם, רק פה ושם הייתה אישה לבושה שחורים עוברת, בצעדים מדודים, בדרכה חזרה מבית היראה.

"אכיחה" היא עיירה של בנייני עתיקות מרובים, ואי אתה יכול להרחיק לכת בה, בלי שיתקל מבטך בחזית מתפוררת של בית, היא הייתה ישוב בעל חשיבות, ורבים מן הבתים הצחורים האלה, היו להם שערים מאבן ועליהם שלטי בתי אב רבי רושם. כי למקום נידח זה זרמו אוצרות העולם החדש והרפתקנים שצברו הון ב"אמריקות" בילו כאן את אחרית ימיהם, באחד הבתים האלה דר דון קאליסטו

ובעמדי לפני השער, לאחר שמשכתי בפעמון הבית, הרהרתי מתוך קורת רוח, שהוא חי את חי בסגנון ההולמו כל כך, היה בו בשער הבית המוצק מן הגדולה שנתערעה, ודבר זה הלם את הרושם של על המשורר המהודר.

אף ששמעתי את קול צלולו של הפעמון המהדהד בבית, לא באה שום תגובה, צלצלתי בשנייה ואחר כך בשלישית לבסוף יצאה אל השער אשה זקנה.

"מה רצונך?" - שאלה.

היו לה עיניים שחורות ונאות, אבל מבטה היה נזעם ואני מניח כי היא שטיפלה בו, בזקן, נתתי לה את כרטיס הביקור שלי.

יש לי ראיון אצל אדונך.

היא פתחה את שער הברזל וביקשה ממני להיכנס. אחר ביקשה ממני להמתין. ועלתה במדרגות לקומה העליונה, החצר הפנימית הייתה קרירה באופן נעים, אחרי חומו הלוהט של הרחוב, צורת החדר הייתה אצילית, אבל בצבע דהה.

לוחות הרצפה היו שבורים ופה ושם נתפוררו ונפלו גושי טיח גדולים, אווירה של עוני, אבל לא של מצוקה שררה בכל.

ידעתי, כי דון קאליסטו עני הוא, לעתים הגיע אליו הכסף בקלות, אבל מעולם לא ייחס לו חשיבות, והיה מוציא ביד רחבה. היה ברור כי הוא חי עכשיו בדחוקות, אלא שבזו להבחין בכך.

באמצע החצר הפנימית עמד שולחן וכסא נוע משני צדדיו, ועל השולחן עיתונים, בני שבועיים ימים. תמה הייתי בליבי, מה חלומות מעסיקים את מוחו, שעה שישב במקום זה בלילות קיץ ועישן סיגריות?

על הכתלים מתחת לשדרת עמודים היו תמונות ספרדיות קודרות וגרועות. בצד הדלת היו תלויים זוג אקדוחים עתיקי-ימים.

המראות וקשרי הזיכרונות הכרוכים בהם – אף שלא הבחנתי בהם, אלא במטושטש – הלמו כל כך את המשורר הגדול, עד שהייתה עלי יד המקום ורוחו.

עוני ורישו האציליים הקיפוהו עכשיו תהילה רבה.

כפאר עלומיו והדרם ולא היה זה אלא נאה והוגן, שיסיים את חיו רבי התהילה והפרסום בבית חרב ונהדר זה.

ודאי שכך צריך משורר לחיות ולמות, הגעתי למקום זה מתוך קרירות ניכרת ואף הייתי משתעמם קמעה קודם, נוכח סידור הפגישה.

אבל עכשיו התחלתי מרגיש עצמי קצת מעוצבן, באתי בשעה שנקבעה לי ותמה הייתי מה מעכב את הזקן? וגורם לו שיתמהמה. הדומייה הייתה מדאיגה במידה מוזרה, רוחות רפאים, רוחות מן העבר, הצטופפו בחצר הפנימית ודור שמת ואיננו עוד, קם לתחייה של צללים.

שמעתי איושה, וליבי החל הולם בחופזה, הייתי נרגש עכשיו

וכשראיתיו סוף סוף יורד במדרגות, עצרתי נשימתי, הוא החזיק בידו את כרטיס הביקור שלי.

היה זה זקן גבה קומה וצנום מאד, וצבע עורו כעין שן הפיל העתיקה, שערו היה שופע ולבן

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על המקצועות העצמאיים

אבל גבינו העבותים, עדיין היו שחורים, הם הוסיפו ברק-אש נוגה יותר למבט עיניו הגדולות. היה זה נפלא שבגיל זה עדיין לא איבדו עיניו מזוהרן הראשון. אפו היה כאף הנשר ושפתיו הדוקות, מבטו שלא היה חייכני, נח עלי שעה שהתקרב ובא, והיה בו מניסיון האומדנה הקרירה. הוא היה לבוש שחורים ובידו האחת החזיק מגבעת רחבת שוליים. כל גינוניו אמרו בטחון עצמי והדרת כבוד.

הוא נראה כפי שאיחלתי לעצמי לראותו. וכשהסתכלתי בו הבינותי, כיצד הניע כרצונו, את מוחותיהם של הבריות ונגע עד לבבם, הוא היה משורר בכל רמ"ח ושס"ה. הוא הגיע לחצר הפנימית, וניגש אלי לאיטו, עיניו היו באמת עיני נשר, דומה היה עלי כי רגע עצום הוא, כי הנה עומד לנגד עיני, יורשם של משוררי ספרד הגדולים והידועים, הוא היה החוליה האחרונה בשרשרת ארוכה זו. והוא צעד בעקבותיהם בצורה שלא גרעה מכבודם. מוזר הדבר, אך בליבי התנגן אותה שעה הלחן הענוג והנחמד של דון קאליסטו, שהוא המפורסם ביותר ביצירותיו הליריות,

עמדתי מבויש ונבוך, למזלי הכינותי לי תחילה את הפסוק שבו נכוונתי לברכו. " לכבוד גדול הוא לי מאסטרו, לאיש נוכרי כמוני, להכיר פנים אל פנים, משורר גדול כל כך. נצנוץ של עליצות חלף בעיניו החודרות, ולמשך רגע אחד עיקם חיוך קל את זוויות פיו האומר קפידא.

-אין אני משורר, סניור, כי אם סוחר מברשות, טעות היא בידך. דון קאליסטו גר בבית הסמוך. נכנסתי שלא לבית הנכון.

ערך מרכזי

**הרהורים ומחשבות ושיח עוברים ושבים
הם הבזקי קשת או רעש רעמים,
יש בהם, קול וגם אור
אך הם רק צאצאיו של המקור
אפשר לשער, לקוות, לבדוק בזהירות
אך בהסקת מסקנות- להאט מהירות.**

שאלות לניתוח ולעיון

1. כתוב שיחה דמיונית בין המספר לבין המשורר הדגול לאחר שנפגשו.
2. השהיה היא כלי בידי מספר הסיפור המשמש בעיקר להגדלת המתח הוכח זאת מתוך הסיפור.
3. הסיפור הוא "סיפור חוד" ציין שלושה רמזים מטרימים לפואנטה מהי עמדתו של המספר כלפי ה"מודל החברתי" ששרר בתקופתו, כתוב האם אתה מתנגד לעמדה זו או תמים דעים עמה?
4. "רצונו הוא שהדורות הבאים לא יכירוהו אלא בצעירותו" מה למדת על אישיותו של המשורר על פי אמירה זו? האם השקפת עולמך תואמת לכך?
5. מה תרומתם של האירועים הנמתחים [הרחבה] ושל הארועים המכווצים [כיווץ] להבנת העלילה?

ניתוח הסיפורים

האשה עם הפרה י. פ. ינסן

האשה עם הפרה- סיפור קצר מתורגם, סיפור המתמקד סביב הרעיון המרכזי, העלילה, הדמויות והתיאורים משרתים את הרעיון המרכזי.

הסיפור ערוך כסיפור חוד- במהלכו ארועים ותאורים שחלקם משמשים כרמזים מטרימים לקראת הפואנטה שבסופו.

ניתן ליחס לסיפור קטעים נבחרים בעלי אופי סמלי וקטעים נוספים בעלי אופי פסיכולוגי. יש שיבחינו בנטיה אליגורית – בה המציאות העלילתית המופיעה ביצירה מייצגת מציאויות רווחות בחיינו.

מבנה היצירה

פתיחה- אקספוזיציה-הצג רקע לעלילה זמן: יום השוק, מקום מגרש למכירת בקר, דמויות האשה, הפרה והסוחרים

גוף העלילה - דיאלוגים-משא ומתן אודות מכירת הפרה

קומפליקציה- סובך עלילתי, תהליך מוזר ומעורר פליאה של המכירה, סירוב עקשני ובלתי מוסבר למכירה בניגוד למציאות המתארת רצון למכור.

קליימאקס- שיא עליית המתח –הקונה האחרון בסדרה מטיח באשה על התנהגותה המוזרה התקדמות לקראת פתרון התעלומה

התרה – פתרון התעלומה – פואנטה

מבנה פולקלוריסטי

תבנית עלילתית המפתחת נושא ה"משא ומתן" בעבר, על פי נורמות מקובלות, נימוסים ויושר גם בסופו הנימוק אינו חורג מין הכללים ונושא אופי של התנצלות מתקבלת על הדעת.

מבנה אידיאלי

התנהגויות בלתי מוסברות בחברה המסתירות אילוצים –מה שמתבקש הוא "שלא לדון את האדם עד שנגיע למקומו"

נקודת תצפית

המספר- מספר כל יודע, המתאר רקע, דמויות ומהלך בצורה פרטנית, תחושות, תגובות, מחשבות והשקפות בצורה פרטנית.

הדמויות

דמות האשה מתוארת חיצונית לפרטים- תאור ישיר ועשיר, תכונותיה, הלך רוחה וסגנון אופיה מתואר באופן עקיף, על פי תגובותיה ויחסה אל הסביבה.

בתכונות אופיה בולטים : הפשטות [בגדיה, תסרוקתה, עיסוקה תשובותיה הקצרות והענייניות]

מיוחסים לה : נימוסין, מבוכה, עצבנות המעידים אף הם על ישירות ופשטות, אפשר חוסר ביטחון עצמי, חוסר תקשורת וכיו"ב.

דמויות משניות

הסוחרים, מבטאים קשת סגנונות מצויה, סקרנים, עניינים, עסוקים, לא חטטנים [אפיון עקיף על פי תגובותיהם] והאחרון שבהם עקשן ובלתי מתפשר..

הפרה - תאורים חצוניים ומעט אינסטינקטים המחברים את הקורה לעולם רגשי, אמפטי.

עיצוב עולם פנימי

מובאות: "עמדה מין הצד" לא נהגה הידור בפרתה" "כאומרת לסיים את השיחה בנימוס" "קולה הרעיד..אך דבריה נאמרו בהחלטה" "כמתנצלת..." "עיניה נתרוצצו במבוכה" "הביטה בתום לב" ואמרה בקול של בקשה" אוי לי ואני חשבתי שלא אהיה למפגע לאיש..." " איתכם הסליחה ותודה"

התגובות הנ"ל חושפות אישיות, ישרה, נאמנה ופשוטה, רחוקה ממניפולציות ותככים, משולבת בה גם תמימות וחוסר חריפות, אינה נבונה דיה להבין השלכות המעשה.

עולמה הפנימי הכיל רצון עז לעשות המקסימום למען פרתה והדרך בה ביצעה זאת הייתה אמנם לא מוצלחת בעליל, אך פרי רצונה הבלבדי.

מוטיבים

פוזמק, זיקנה, מחטים, לעיסה, פרה, שוק, מתג, חח, מלתעות-ביטוי להויתם של אנשי הכפר מעצים דמות מרכזית, מגלם הווי חיים.

המולה, צהלה, שאון- מוטיב חברתי המנוגד לבדידות – העמקת הקושי- הפרובלמה של הדמות המרכזית

הסגנון

ריאליסטי ברובו משולב בשימוש בלשון המקורות [פוזמק, בהרים משכני..אבוס בעליה] [ציורי לשון, האנשות, דימויים.]ידי זקנה נובלות, שאון והמולה מנסרים, מעיה הומים ושוקקים, קנה הפרח,]

אמצעי עיצוב

דיאלוגים

תורמים ליצירה אותנטיות, מגוונים אותה ומדגישים את אופי הדמות והלך הרוח שלה באותה העת.

הפראדוכס

מבנה לשוני המכיל סתירה הגיונית, אולי זו אינה פרתך? למה את עומדת פה?

למה באת הנה להתל בבריות? אמצעי זה מעורר ענין, מחבר רגשית ומעניק אותנטיות.

הפאתוס

מבע לשוני של רגשות מועצמים

עיניה התרוצצו במבוכה...אוי לי ואני חשבת... הנידה ריסי עיניה מפחד [כאן משולב גם המבע הלירי] מעצים התענינות, מחבר רגשית ומדגיש ערכים מרכזיים.

עמדת המספר

המחבר מביע את עמדתו האמפטיית כלפי האשה הפשוטה שעוררה חמתם של הסוחרים ובדרך של רימוז וגילוי מגיע אל הרובד האנושי המעורר חמלה ומסנגר לחלוטין על ההתנהלות המוזרה .

מכאן נפתח ערוץ לפן האליגורי אותו ניתן לפתח, בו התנהגויות מוזרות שונות עשויות לנבוע ממניעים פנימיים המצדיקים הבנה והתחשבות.

דוגמא לשאלת ע.מ.ר.

כתבי על מקרה בו נענית בשלילה שוב ושוב, תארי הכעס שהצטבר בך וכיצד לימים הבנת את המניע לשלילה והצדקת אותו לחלוטין.

המשורר א.ו. גונזאלס

סיפור זה כמו מרבית הסיפורים הקצרים משקף את המציאות ומתאר את דרכי ההתמודדות עימה. **הנושא המרכזי** מתייחס לשאלת מאפייני התרבות בתקופה עליה מסופר, ההתענינות באמנים, רבי תהילה וגדולי פרסום. על רקע זה מגולל הסופר פרשיה אישית המסתכמת בסופה בתבנית של "סיפור חוד".

סמלים מרכזיים

לסמלים מרכזיים נודעת חשיבות רבה בסיפור בכלל וביצירה זו בפרט מכיוון שהאידיאה הכללית והמצב הנפשי חשובים בה יותר מהיסודות הקונקרטיים.

לדוגמא: הזיקנה המופיעה כפרט ביוגרפי קונקרטי והיא בעלת משמעות סמלית

אדאית – האמנם אמן גדול שם איבד טעמו לחלוטין כשהזדקן?

נפשית: האם יש מקום להטריד מנוחתו של שבע ימים בזוטות של התענינות

במפגש עימו?

אמצעי עיצוב

האירוניה-צורת התבטאות דו משמעית, המשמשת כאמצעי דיווח מחד, גם מביעה התייחסות לעגנית משהו מאידך.

לדוגמא: "אני מבקש לעצמי התנצלות אדיבה שתיתן לי אפשרות להימנע מין הכבוד הזה"

"רצונו הוא, שהדורות הבאים לא יכירו את מראהו אלא בצעירותו"

הפאתוס- מבע לשוני של רגשות מועצמים. בעיקר ברגעי השיא לפני המפגש עם המשורר.

סגנון לירי- חזרה על שמות עצם, תאורי נוף, תאורי רגשות ועוד.

דיאלוגים להענקת אותנטיות, לגיוון ולהעשרת מידע אודות אופי הדמות.

עיצוב עולמם הפנימי של הדמויות

השקפת עולמו של המספר, של החבר של המשורר

מידות ותכונות המתוארות באופן ישיר או נחשפות על פי מעשיהן.

רגשות המובעות כנ"ל.

נקודת תצפית

הסיפור מסופר בגוף ראשון- על ידי מספר עד שהוא גם אחת מהדמויות המרכזיות.

עמדת המספר

עמדה משתנה באשר ליחסו אל אמנים, מפורסמי שם ורבי תהילה

אוצר מילים-סגנון

שימוש במקורות, יסודות ריתמיים-חזרות עצירות וכיו"ב, לשון פיגורטיבית.

מבנה היצירה

1. פסקת פתיחה-אקספוזיציה [רקע תרבותי, הכרות עם הדמויות, רקע גאוגרפי]

2. סצינות מקדמות-התפתחות [תאום מפגש, שינוי עמדה, תהליך]

הפואנטה בסיום היא עיקרה של העלילה. [המסר]

מהו כחול? ראלף ל. פיין

מהו כחול? סיפור קצר החושף מעט מ"עולמו של עיוור", עיקר הסיפור הוא דיאלוג בין האדם הבריא הרואה בעיניו לבין מי שחסר לו חוש מרכזי זה. מרכיבי הסיפור הנוספים, תיאורי הדמות, תיאורי הנוף ותיאורי העצמים משרתים את הרעיון המרכזי שהוא: הכניסה לעולמו העשיר של עיוור. סיפור זה הוא גם סיפור סימבולי בעל נטייה אלגורית כאשר העיוורון מתרחב למשמעויות נוספות בחיים.

מבנה הסיפור

הפתיחה – אקספוזיציה, מצג

תיאור הדמויות בהן עוסקת העלילה, הנער-בחור והעיוור-פט, הזמן-חודש ינואר המקום: לונדון- בכניסה לתחנת אולדגייט.

המפנה מתחיל בפריצת גבולות השתיקה: "יום אחד עברתי על פניו והוא אחז בזרועי..."

מכאן נפתח הערוץ המרכזי-דיאלוג ארוך ומעמיק בין פט לבין הבחור, דיאלוג שחושף את עולמו של העיוור, נכנס לפרטי פרטים ומעמיד את המדבר עמו בפני המציאות המורכבת ששמה עיוורון.

הדיאלוג מסתיים בהסתבכות, הבחור מאבד את סבלנותו, ומגיע למסקנה חפוזה שלעולם לא יוכל להבין את מגבלותיו של העיוור ולכן אין לו במה לעזור לו...

אז חלה תפנית דרמטית בה פותח פט את פיו ומתאר את מתנותיו, יתרונותיו את החושים הדקים והמחודדים שקיבל תמורת חוסר הראיה.

סיומו של הסיפור סגור, בו מתוארת הגשמה עצמית כאשר הבחור קצר הרואי [ראיה פנימית] משכיל להבין מעלותיו של העיוור והוא מחולל מהפך של ממש בחשיבה שלו.

בדבריו הוא מתאר את פט הפוך ממה שתיאר בתחילה, הוא מדבר על אדם שמתבונן ישר לתוך פני העולם, הוא מדבר על חיוך "הדר" "נשגב" "חיוך של מלכים".

גם המילים האחרונות וחייך, חייך, כן חייך נועלות את היצירה כשהן מעניקות לחיוך ניחוח אחר שונה.

המבנה האידיאלי של הסיפור

נושא העיוורון בסיפור מהו כחול? הוא ביטוי לתחושות מוכרות בחיינו, בהם אנו מתרשמים מראיה חיצונית מוטעית ולא משכילים להעמיק באמת הפנימית של הענין.

הפתיחה: הסתכלות של עלם צעיר על נושא חריג – סטיגמה שלילית, תיעוב, ריחוק.

גוף העלילה: הסתכלות ממוקדת בנושא, ניהול שיח [ממשי או וירטואלי] הסקת מסקנות לא נכונות, קצרות רואי. [האזנה להורים למורים בתחום החינוך, בנין העתיד וכיו"ב]

הסיום: מפגש עתידי עם האמת והשינוי המתבקש.

הדמויות

פט הסומא - מאופיון חיצונית בתיאור ישיר [גבה קומה, שערות אפורות ומתולתלות וכו'] מעט מתכונותיו גם הן מאופיינות ישירות: נוקשה, טראגי, ופסימי משלים עם מצבו "איני חסר דבר". אך מרבית תכונותיו נלמדות באופן עקיף, דרך נימת דיבורו הסבלנית, יחסו המנומס סקרנותו לדעת ועוד.

העלם - מעט מאפיינים ישירים "הפכתי מנער לבחור" צעיר ועקשן ומאפיינים עקיפים רבים, נועז מעט וקצר רוח [כיצד ידעת כי נער אנכי? מה מבין אתה? אינך מבין דבר. חדל מלמתוח אותי וכו']
יהיר מעט – [קראת בשמחה על שיכול אני ללמדו משהו... לא אהבתי הרגשה זו להיות לידו כמו ילד בן ארבע...]
טיפוס מתחשב בעל חמלה - [נתמלאתי עצבות למראה ידו המגויידת... שמחתי לראותו. לא יכולתי לשאת את מראה פניו שנתעווה]

נקודת תצפית

מספר עד, הנער מספר על מפגשיו עם פט הסומא בלשון מדבר.

מוטיבים וסמלים מרכזיים

עיוורון - מוטיב מרכזי – לייט מוטיב תרומתו לערך העליון להתבונן פנימה לא ללקות בעיוורון ולזהות אוצרות רוח.

מוטיב הצבע: הצבעים מופיעים לאורך השיח בין השניים, שזורים במרבית חלקי היצירה [כולל נושא הסיפור] הם מהווים גורם מלכד סביב הרעיון המרכזי להכיר גוונים להבחין בדקויות, הצבע גם מסייע בהכרות עם הדמויות ומוסיף נופך וגיוון לעלילה.

זקן, ידיים מגוידות זקנה, כיעור-תרומה לעיצוב חיצוני של הדמות בניגוד לעוצמות הפנימיות.
חיוך - תרומה למסר המרכזי, בתחילת הסיפור היה מחייך, פט החייכן הנדמה כחיוך נבוב חסר מבע, והחיוך בסוף שקיבל משמעות חיוך הדר, נשגב, חיוך המלכים שלו.

סגנון

סגנון ריאליסטי שזור בלשון פיגורטיבית [כקול שברי הקרח בכוס גביש... קול כהה... רחוק מתמונה מצוירת בצבע שמן... ביקשתי לנשוח לשוני בפי... חיוך הדר נשגב חיוך מלכים ועוד]
שילוב סגנון לירי - העלה דמעות בעיני, חדל מלמתוח אותי, דבריך נשמעים נפלאים, רגש השמחה, הפשרתו הענוגה של השלג, סגנון זה מרכז את השיח הענייני ומלחלח אותו.

אמצעי עיצוב

הדיאלוג - רוב הסיפור בנוי על דיאלוגים המעניקים אותנטיות וחושפים רבדים באישיותם של הדוברים, גם מקדמים את העלילה.

האירוניה - תאור צבעי העצמים שלא הניבו תועלת מושלמת לפט, אך עוררו אותו לדבר על מעלות חוסר הידיעה, להעצים את המסר של ראייה פנימית- מושלמת יותר.

הסובך הסיפורי – קומפליקציה

הדיאלוג בין פט לבין העלם, מסתבך והולך ככל שפט נהנה ושואל וממשיך לשאול, העלם מתבלבל מאבד את סבלנותו ואפילו כועס, עלית מתח זו יוצרת התעניינות, תחושת חוסר העניין בסומא מתעצמת בהמשך לרצון מכוון שלא לפגוש בו ומסתיימת בהערכה מוחלטת.
התהליך מתואר בזרם התודעה של העלם המתבונן ומאזין ל"עולמו של העיוור" ובהדרגה מגיע למסקנה המיוחלת.

דוגמא לשאלות ע.מ.ר.

ספרי על תחום מסוים בו לקית בעיוורון וכשפגשת בו ולמדת עליו, הופתעת לגלות עניינים חשובים ובעלי ערך למציאות חייך. הקבילי לתיאור המופיע בסיפור מהו כחול?

עבודה בספרות

סיפור מתורגם [המשורר , מהו כחול, האישה עם הפרה]

חלק א'

עני על השאלות הבאות

- א. **המשורר**- בסיפור המשורר מתוארות מחשבותיו של המספר כפי שהן עולות בתודעתו [זרם התודעה],מה למדת על אופיו של המספר על פי תיאורים אלה?
- ב. **מהו כחול?** -כיצד תגדירי את דעתו של המספר על פט לפני הפגישה, במהלך הפגישה ואחרי הפגישה, תני הוכחה אחת לכל שלב .
- ג. **האישה עם הפרה**- מרת אנה ופרתה מגלמים ניגודים של פשטות ועוני מול חשיבות והידור, הוכיחי זאת על פי הסיפור.

חלק ב'

הגדירי והדגימי מהסיפור המתאים

פואנטה

קליימקס

קומפליקציה

אקספוזיציה

דמות מרכזית

דמות משנית

ערך מרכזי

מוטיב
